

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

2 април 1998 година*

„Акциз върху електроенергията – Ставки на облагане, диференцирани според начина на производство на електричество с национален произход – Единна ставка за вносното електричество”

По дело C-213/96

с предмет преюдициално запитване отправено до Съда съгласно член 177 от Договора ЕО, от страна на Uudenmaan lääninoikeus (Финландия) в производството, висящо пред този съд, започнато от

Outokumpu Oy

относно тълкуването на членове 9, 12 и 95 от Договора ЕО,

СЪДЪТ,

в състав: г-н G. C. Rodríguez Iglesias, председател, г-н C. Gulmann, г-н H. Ragnemalm и г-н R. Schintgen (докладчик), председатели на състав, г-н G. F. Mancini, г-н J. C. Moitinho de Almeida, г-н P. J. G. Картеун, г-н J. L. Murray, г-н D. A. O. Edward, г-н J.-P. Puissochet, г-н G. Hirsch, г-н P. Jann и г-н L. Sevón, членове,

генерален адвокат: г-н F. G. Jacobs,

секретар: г-н H. von Holstein, помощник-секретар,

след като разгледа писмените становища, представени:

- за Outokumpu Oy, от адв. Arto Kukkonen, адвокат, Адвокатска колегия, Helsinki,
- за френското правителство, от г-жа Catherine de Salins, заместник директор в дирекцията по правните въпроси на Министерството на външните работи и г-н Jean-Marc Belorgey, chargé de mission в същата дирекция, в качеството на представители,
- за Комисията на Европейските общности, от г-н Allan Rosas, главен правен съветник и г-н Enrico Traversa, член на правния отдел, в качеството на представители,

предвид изложеното в доклада за съдебното заседание,

след като изслуша устните становища на Outokumpu Oy, на финландското правителство и на Комисията, в съдебното заседание от 24 юни 1997 г.,

* Език на производство то: фински.

като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 13 ноември 1997 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С Определение от 30 май 1996 г., постъпило в Съда на 25 юни същата година Uudenmaan läänioikeus е отправил, съгласно член 177 от Договора ЕО, два преюдициални въпроса относно тълкуването на членове 9, 12 и 95 от същия Договор.

2 Тези въпроси са били повдигнати в рамките на едно производство образувано от Outokumpu Oy (по-долу „Outokumpu“), дружеството – майка на финландската група Outokumpu, срещу решението на Piiritullikamari (Регионална митническа служба) Helsinki, с което тя е наложила мито върху вноса на електричество с произход от Швеция осъществен от Outokumpu през м. септември 1995 г.

3 Във Финландия, член 1-ви от Eräiden energialähteiden valmisteverosta annettu laki (Закон № 1473/94, от 29 декември 1994 г., за таксата върху продуктите, приложима по отношение на някои енергийни източници), предвижда че въглищата, торфът използван като гориво, природния газ, електричеството и боровото масло се облагат, в полза на държавата с единно базово мито и с едно допълнително мито. Според член 2, точка 4 от Закон № 1473/94, под електричество, трябва да се разбира електрическата енергия посочена в позиция 2716 от митническата тарифа.

4 Въз основа на член 3 митническата служба е натоварена със събирането и контрола на митата приложими по отношение на продуктите посочени в Закон № 1473/94.

5 Съгласно член 4 от Закон № 1473/94, таксата следва да се заплаща в съответствие със следната таблица за таксуване приложена към този закон (p=пени =0,01 FIM):

Продукт	Група	Базово мито	Допълнително мито
Въглища, брикети от въглища, твърди горива извлечени от въглищата, лигнит	1	-	116,1 FIM/тон
Торф за горене	2	-	3, 5 FIM/тон
Природен газ, продукти от газ	3	-	11,2 p/nm ³ *
Електрическа енергия			
- произведено от ядрено гориво			
- произведено във			

водна централа - вносно	4	1,5 p/kWh	0,9 p/kWh
Борово масло	5	-	0,4 p/kWh
	6	1,3 p/kWh	0,9 p/kWh
	7	18,55 p/kg	-

* За природния газ, дължимата такса е намалена с 50 % от 1-ви януари 1995 г. до 31 декември 1997 г.

6 По силата на член 14, алинея първа от Закон № 1473/94, дължи такса върху електричеството този, който:

1) произвежда във Финландия електроенергия от ядрено гориво или от водни централи;

2) се снабдява в Общността или извън нея с електроенергия в рамките на своята стопанска дейност.

7. Таксата не се прилага обаче по отношение на електроенергията произведена от генератори с мощност по-ниска от два мегаволтампера (член 14, втора алинея от Закон № 1473/94).

8. Освобождават се също от мито:

- торфът за гориво, използван за производство на електроенергия, ако производството не надвишава 25 000 MWh годишно (член 7);

- електроенергията от ядрено гориво или от водни централи произведена във Финландия, което производителят изнася сам извън Общността или доставя за потребление в друго място от Общността, извън Финландия (член 16).

9. Накрая, от документите по делото се установява, електричеството произведено от някои промишлени отпадъци излиза извън приложното поле на Закон № 1473/94.

10 В съответствие с член 17 от Закон № 1473/94, всяко лице, което дължи таксата по силата на член 14, алинея първа, точка 2, е задължено да спазва изискванията определени в Valmisteverotuslaki (Общ закон за облагането на продукцията (Закон № 1469/94).

11 От законопроекта внесен във Финландския парламент следва, че облагането на въглищата, на електроенергията, на природния газ, на торфа за гориво и агломерирания торф, както и на суровото борово масло е мотивирано от екологични съображения. Освен това, единствената ставка на вноската електроенергия е била изчислена така, че да отговаря на средната ставка прилагана по отношение на

електроенергията, произведена във Финландия, без обаче да се отчита намаляването на таксата върху торфа за гориво и върху природния газ.

12 Закон № 1473/94 е влязъл в сила на 1-ви януари 1995 г.

13 След 1-ви ноември 1995 г., Outokumpu внася електроенергия от Швеция, въз основа на договор, който е сключило с шведското дружество Vattenfall AB.

14 Първите доставки са били осъществени експериментално между 18 септември и 9 октомври 1995 г. За тази пробна доставка, Outokumpu е подало на 17 октомври 1995 г. данъчна декларация за м. септември 1995 г. в Регионалната митническа служба. В придружително писмо към тази декларация Outokumpu е посочило, че то смята, че събирането на мито върху електроенергията върху този внос противоречи на членове 12 и 13 от Договора ЕО, така че митото не било дължимо.

15 На 23 октомври 1995 г., Регионалната митническа служба е решила, че по силата на член 4 от Закон № 1473/94 Outokumpu дължи мито върху електроенергията в размер на 1,3 р/kWh + 0,9 р/kWh, в съответствие със скалата за облагане за вноската електроенергия.

16 Outokumpu е започнало производство пред Uudenmaan Laaninoikeus с искане за отмяна на решението на Регионалната митническа служба на Хелзинки, с мотива, че акциза, прилаган по отношение на електроенергията е такса с равностоеен на мито ефект, забранена от членове 9 и 12 от Договора. Освен това Outokumpu е изтъкнало, че една такава такса е дискриминационна по смисъла на член 95 от Договора и е поискало тя да бъде сведена до най- ниската ставка на облагане на електроенергията произведена във Финландия, - до 0 р/kWh т.е., ставката приложима по отношение на електроенергията, освободена от такса или на тази, която не попада в приложното поле на Закон № 1473/94.

17 Тъй като е сметнала, че изхода на спора, повдигнат пред не сезирана зависи от тълкуването на членове 9, 12 и 95 от Договора, препращащата юрисдикция е решила да отложи произнасянето по делото и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„Според националното финландско законодателство, във Финландия националната електроенергия, се облага с акциз върху продукцията, чиято ставка зависи от начина на производство на електроенергията. Електроенергията, произведена от ядрено гориво във Финландия се облага с базово мито от 1,5 р/kWh и с една допълнителна такса от 0,9 р/kWh. Електроенергията, произведена от водни централи във Финландия се облага само с допълнително мито от 0,4 р/kWh. По отношение на електроенергията с друг произход, например това произведено от въглища, таксата се прилага на база количеството консумирана в процеса на производството суровина. Някои начини на производство, например чрез генератори с мощност по-ниска от два мегаволтампера не водят до никакво облагане. За вноската електроенергия базовото мито е 1,3 р/kWh, а допълнителното мито - 0,9 р/kWh, независимо от начина на производство. Акцизът върху продукцията следователно се определя въз основа на различни критерии, в зависимост от това дали електричеството е с местен произход или е вносно. Според подготвителните работи по закона, определянето на таксата в зависимост от начина

на производство се основава на съображения свързани с околната среда. А що се отнася до ставката на таксата прилагана за вносното електричество, тя не се определя от начина на производство. Акцизът, с който се облага вносното електричество е по-висок от най-ниското мито, но по-нисък от най-високото мито, с която се облага местното електроенергията. Данъчно задълженото лице е съответно вносителят или производителят, в зависимост от това дали електроенергията е вносна или е с местен произход.

1) Акцизът върху продукцията, с който се облага електроенергията, изчислена по описания по-горе начин, трябва ли да се смята за такса с равностоен на мито ефект, по смисъла на членове 9 и 12 от Договора за ЕО.

2) При отрицателен отговор на първия въпрос: акцизът върху електроенергията изчислен по описания по-горе начин, трябва ли да се разглежда като данъчно облагане дискриминационно по отношение на производството на другите държави-членки, по смисъла на член 95 от Договора ЕО?”

18 С тези въпроси, които е добре да се разгледат едновременно, националния съд задава въпрос на Съда за квалификацията, от гледна точка на членове 9, 12 и 95 от Договора и, евентуално, за съвместимостта с тези разпоредби, на един акциз, с който се облага местното производство на електричество, диференциран според начина на производството му, докато в същото време вносната електроенергия се облага, с една единствена ставка, по-висока от най-ниската ставка, но по-ниска от най-високата ставка приложима по отношение на местното производство на електроенергия.

19 Що се отнася до квалификацията, добре е да се припомни, че според установената съдебна практика (вж., по-специално Решение от 17 юли 1997 г., *Naahr Petroleum*, C-90/94, Recueil стр. I-4085, точка 19), разпоредбите относно таксите с равностоен ефект и тези, които се отнасят до дискриминационното вътрешно данъчно облагане, не са кумулативно приложими, така че едно и също данъчно облагане не би могло, в системата на Договора, да спада едновременно към двете категории.

20 Също от установената съдебна практика (вж., по-специално Решението *Naahr Petroleum*, цитирано по-горе, точка 20), следва, че всяко едностранно наложено имуществено задължение, каквито и да са неговото наименование и неговата техника и което се налага върху стоките поради обстоятелството, че те преминават границата, когато то не е мито в тесния смисъл на думата, представлява такса с равностоен ефект по смисъла на членове 9, 12, 13 и 16 от Договора ЕО. Едно такова задължение все пак не попада в рамките на тази квалификация, ако е част от една обща система на вътрешни задължения засягащи редовно категории продукти според обективни критерии, прилагани независимо от произхода на продуктите, в който случай то попада в приложното поле на член 95 от Договора.

21. В това отношение, следва да се отбележи, на първо място, че едно мито, като това, предмет на разглеждане в главното производство, е част от една обща система на облагане, която засяга не само електроенергията като такава, но също няколко източника на първична енергия, като въглищни продукти, торфа за горене, природния газ и боровото масло.

22. Важно е да се отбележи, на второ място, че както вносната електроенергия, така и местното електроенергия са подчинени на един и същ фискален режим, и че таксата се събира от един и същ орган, независимо от произхода на електроенергията, както и по ред определен от общото законодателство относно облагането на продуктите.

23 Трябва да се подчертае, на трето място, че с изключение на местната електроенергия произведена в генератори с мощност по-ниска от два мегаволтампера, или на това произведено, в ограничени количества от торф за горене, с това мито се облага електроенергията, независимо от произхода му - местна или от внос. При тези условия, обстоятелството, когато става въпрос за вносната електроенергия, че таксата се дължи от вносителя и се събира при вноса, не е достатъчно за да се направи извода, че с нея се облага съответната стока поради факта, че тя преминава границата.

24 Outokumpu отбелязва обаче, че според практиката на Съда на Европейските общности (вж., по-специално Решението от 31 май 1979 г. Denkavit Loire, 132/78, Сборник съдебна практика стр. 1923, точка 8), за да спада към една обща система на вътрешни задължения, задължението, наложено на вносните продукти, трябва да се налага на местните продукти и вносните продукти на един и същи етап на тяхната търгуване и пораждащият задължението факт трябва да е еднакъв за двете категории продукти.

25 В тази насока трябва да се уточни, че в случай като разглеждания в настоящия случай, никаква разлика не би могла да бъде резултат от обстоятелството че вносната електроенергия се облага в момента на вноса, а електроенергията местно производство – в момента на производството, тъй като с оглед на особеностите на електричеството, тези два момента отговарят на един и същ етап на търгуването, който е този на пристигане на електричеството в националната разпределителна мрежа (вж., в този смисъл, Решение от 11 юни 1992 г. Sanders Adour и Guyomarc'h Orthez Nutrition animale, C-149/91 и C-150/91, Recueil стр. I-3899, точка 18).

26 Outokumpu изтъква също, че митото, предмет на спора не се налага върху вносните продукти и местните продукти според едни и същи критерии, нито независимо от техния произход. То изтъква също, че местната електроенергия се облага с мито с различни ставки, в зависимост от това дали е произведено от ядрена или от водна енергия, или се таксува само на ниво суровини, или даже е освободено от такса, докато вносната електроенергия се облага изключително като краен продукт, с една и съща ставка, независимо от начина на производството Ж. Така облагаемите основи, както и ставките на таксата се различавали също според това дали става въпрос за местна електроенергия или за вносна електроенергия.

27 Съдът вече е установил, че едно облагане, което се явява под формата на вътрешен данък трябва да се разглежда като такса с равностоен на мито ефект само когато условията на облагането са такива, че в същност тежестта обременява единствено вносните продукти, а изключва местните продукти (Решение от 28 януари 1981 г., Kortmann, 32/80, Recueil стр. 251, точка 18). А както следва от точка 23 на настоящото решение, не е такъв случаят със спорната такса по главното производство.

28 Съдът също е постановил, че обстоятелството, че произходът на стоките е определящ за размера на митото, което трябва да се наложи, не може да го отстрани от приложното поле на член 95 от Договора (Решение *Haahr Petroleum*, цитирано по-горе, точка 25).

29 Следователно, акцизът предмет на разглеждане в главното производство, представлява вътрешно облагане по смисъла на член 95 от Договора, а не такса с равностоеен на мито ефект, по смисъла на членове 9 и 12.

30 Що се отнася до съвместимостта на едно такова мито с член 95 от Договора, следва да се припомни, на първо място, че съгласно установената съдебна практика, правото на Общността не ограничава, на настоящия етап на своето развитие, свободата на всяка държава-членка да установи диференцирана система на облагане за някои продукти, дори и сходни по смисъла на член 95 алинея първа от Договора, в зависимост от обективни критерии, като естеството на използваните суровини или прилаганите начини на производство. Такива разграничения обаче, са съвместими с правото на Общността само ако преследват цели, самите те съвместими също с изискванията на Договора и на вторичното законодателство и ако условията за прилагането им са такива, че да бъде избегната всякаква форма на дискриминация, пряка или косвена, по отношение на вноса от другите държави-членки, или на защита в полза на конкурентните местни производства.

31 Член 95 от Договора не е пречка, при това положение, ставката на едно вътрешно облагане на електроенергията да се променя в зависимост от начина на производството Ж и суровините използвани за нейното производство, доколкото това разграничаване се основава, както следва от самия текст на преюдициалните въпроси поставени от националния съд, на съображения свързани с околната среда.

32 Както Съдът е постановил в Решението от 20 септември 1988 г., Комисия/Дания (302/86, *Recueil* стр. 4607, точка 8), опазването на околната среда представлява една от основните цели на Общността. Между другото, след влизането в сила на Договора за Европейския съюз, Общността има за задача да развива трайното и не инфлационно развитие съобразено с околната среда (член 2 от Договора ЕО) и нейната дейност включва политика в областта на околната среда (член 3, буква и), от Договора за ЕО).

33 Между другото, както генералният адвокат е изтъкнал в точка 58 от становището си, съвместимостта, именно на методите на производство на електроенергията с околната среда представлява важна цел на енергийната политика на Общността.

34 Все пак, що се отнася до това дали едно разграничаване, като това, което характеризира системата на данъчно облагане, предмет на главното производство, е съвместимо с правилото за недискриминация на член 95 от Договора, важно е да се припомни, че според установената съдебна практика, има нарушаване на тази разпоредба когато облагането на вносният продукт и това на същия местен продукт се изчисляват по различен начин и според различни правила, които водят, макар и само в някои случаи, до по-високо облагане на вносният продукт (вж., по-специално Решение от 26 юни 1991 г., Комисия/Люксембург, C-152/89, *Recueil* стр. I-3141, точка 20).

35 Такъв е случаят когато в една система за диференцирано облагане, като тази разглеждана в главното производство, вносната електроенергия, което се разпространява чрез националната мрежа е обложена, независимо от начина на производство, с едно единствено мито, което е по-високо от най-ниската такса, с която се облага електроенергията с местен произход, разпространявана чрез националната мрежа.

36 Обстоятелството, че местната електроенергия, в някои случаи, облагана с по-високи данъци от вносната електроенергия е лишено от всякакво значение в този контекст, щом за да се провери дали въпросната система е съвместима с член 95 от Договора, следва да се сравни данъчната тежест, върху вносната електроенергия с най-ниската данъчната тежест върху местната електроенергия (вж., в този смисъл, Решението Комисия/Люксембург, цитирано по-горе, точки 21 и 22).

37 Финландското правителство възразява, че поради особеностите на електроенергията, чийто произход би било невъзможно да бъде определен, а следователно и начина Ж на производство, след като веднъж попадне в националната разпределителна мрежа, диференцираните ставки приложими по отношение на местната електроенергия не могат да бъдат прилагани по отношение на вносната електроенергия. То изтъква, че при тези условия, прилагането на една единствена ставка, изчислена по такъв начин, че да отговаря на средната ставка, с която се облага местното електричество, е единственият логичен начин да се третира по справедлив начин вносната електроенергия.

38 В тази насока е добре да се припомни, че Съдът вече е имал повод да подчертае, че трудностите от практическо естество не биха могли да бъдат такива, че да оправдаят прилагането на дискриминационни вътрешноправни облагания по отношение на продуктите с произход от други държави-членки (вж., по-специално Решение от 23 октомври 1997 г., Комисия/Гърция, С-375/95, Recueil стр. I-5981, точка 47).

39 Ако е вярно, че поради особеностите на електроенергията може да се окаже изключително трудно да се определи с точност начина на производство на вносната електроенергия, а от там и източниците на първична енергия използвани за производството Ж, важно е да се изтъкне, че финландското законодателство разглеждано в главното производство, дори не предвижда възможността за вносителя да докаже, че електроенергията, която внася е била произведена по определен начин, за да се ползва от ставката приложима по отношение на местната електроенергия произведена по същия начин.

40 Следва да се припомни, между другото, че Съдът вече е постановил, че дори ако, по принцип, член 95 от Договора не задължава държавите-членки да премахнат обективно оправданите разграничения, които вътрешното законодателство установява между вътрешните данъчни облагания, на които са подложени националните продукти, това не е така когато това премахване е единственият начин позволяващ да се избегне една пряка или косвена дискриминация на вносните продукти (Решение от 8 януари 1980 г., Комисия / Италия, 21/79, Recueil стр. 1, точка 16).

41 С оглед изложените по-горе съображения, следва да се отговори, че член 95, алинея първа от Договора не позволява един акциз, който е част от един национален режим на облагане на енергийните източници, да се прилага с диференцирани ставки, според начина на производството му, по отношение на електроенергията местно производство, а да се прилага, по отношение на вносната електроенергия, независимо от начина Ж на производство, с една единствена ставка, която дори ако е по-ниска от най-високата ставка приложима по отношение на електроенергията местно производство, води, дори само в някои случаи, до по-високо облагане на вносната електроенергия.

По съдебните разноси

42 Разходите направени от финландското и френското правителства, както и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело има характер на инцидентен установителен иск в производството, висящо пред националния съд, последният следва да се произнесе относно разноските.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнесе по въпросите, отправени от страна на Uudenmaan läänioikeus, с Определение от 30 май 1996 г. реши:

Член 95, алинея първа от Договора не позволява един акциз, който е част от един национален режим на облагане на енергийните източници, да се прилага с диференцирани ставки, според начина на производството му, по отношение на електроенергията местно производство, а да се прилага, по отношение на вносната електроенергия, независимо от начина Ж на производство, с една единствена ставка, която дори ако е по-ниска от най-високата ставка приложима по отношение на електроенергията местно производство, води, дори само в някои случаи, до по-високо облагане на вносната електроенергия.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 2 април 1998 година.

Подписи